

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор ХДУ

Сергій ОМЕЛЬЧУК

«11» лютого 2025 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
АСПІРАНТСЬКОЇ ПРАКТИКИ**

Освітня програма Психологія
Спеціальність 053 Психологія
Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
Рівень вищої освіти третій (освітньо-науковий) рівень
Факультет психології, історії та соціології
Кафедра психології
Курс 2

Івано-Франківськ 2024/2025 н.р.

Програма розроблена:

1. Попович І.С. – доктор психологічних наук, професор, професор кафедри психології, гарант ОНП;
2. Коллі-Шамне А.В. – докторка психологічних наук, професорка, професорка кафедри психології;

Деканеса факультету

Ірина ШАПОШНИКОВА

Затверджено на засіданні кафедри психології

Протокол № 17 від «3» червня 2024 р.

В.о. завідувачки кафедри

Наталія ТАВРОВЕЦЬКА

Схвалено науково-методичною радою факультету

Протокол № 10 від « 18» червня 2024 р.

Голова ради

Наталія ТАВРОВЕЦЬКА

ВСТУП

Аспірантська практика є невід’ємною складовою процесу підготовки фахівців третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, яка проводиться для всіх форм навчання на II курсі (3 кредити ECTS).

Асистентська практика для здобувачів спеціальності 053 Психологія є одним із засобів успішної підготовки до роботи викладача закладу вищої освіти (далі – ЗВО), та проводиться в умовах максимально наближених до реальної професійної діяльності.

**Структура та графік проведення аспірантської практики
здобувачів 2 курсу денної та заочної форм навчання третього (освітньо-науково) рівня
вищої освіти спеціальності 053 Психологія**

(згідно навчального плану 2024 року освітньо-наукової програми «Психологія»)

Навчальна практика визначається графіком навчального процесу в поточному навчальному році, складає 3 кредитів ECTS / 90 годин.

Курс	Вид практики	Семестр	Тривалість проведення	Бази практики	Відповідальний підрозділ
Денна форма навчання					
2	виробнича	4		Згідно переліку баз практики	Кафедра психології
Заочна форма навчання					
2	Виробнича	4		Згідно переліку баз практики	Кафедра психології

Структура практичної підготовки

Код освітньої компоненти	Компонент и освітньої програми	Кількість кредитів ECTS	Форма Контролю	Опис, мета
ОК 6	Аспірантська практика	3	Захист /диф. залік	формування та розвиток в здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня професійного вміння приймати самостійні рішення в умовах професійної діяльності, оволодіння сучасними методами, формами організації праці в галузі обраної спеціальності.

1. МЕТА , ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ ТА ФОРМАТ ПРАКТИКИ

Практика можлива у декількох форматах: очна, дистанційна та змішана.

База практики, організація її проведення:

Метою аспірантської практики є формування та розвиток в здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня професійного вміння приймати самостійні рішення в умовах професійної діяльності, оволодіння сучасними методами, формами організації праці в галузі обраної спеціальності.

Основна **мета** практики аспірантів спеціальності 053 Психологія – підготовка до виконання функцій викладача психології; опанування професійними вміннями і навичками, усвідомлення науково-теоретичних основ роботи викладача психології; усвідомлення та засвоєння закономірностей та принципів реалізації освітнього процесу; набуття науково-

дослідних, цифрових, медійно-професійних компетентностей через інформальну / неформальну освіту.

Завдання аспірантської практики:

- поглиблення й закріплення у виробничих умовах теоретичних знань зі спеціальних дисциплін, застосування їх у вирішенні конкретних завдань практики;
- оволодіння методикою розробки навчально-методичних матеріалів, призначених для використання при підготовці фахівців першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівня вищої освіти;
- формування практичних умінь і навичок для виконання професійних завдань та обов'язків інноваційного характеру в ролі асистента;
- вироблення умінь організації основних форм навчання у вищій школі, застосування сучасних технологій і методів, що сприяють активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів;
- формування умінь педагогічного спілкування зі студентською аудиторією;
- виховання морально-етичних якостей викладача, індивідуального стилю професійної діяльності, потреби у саморозвитку;
- вироблення творчого, дослідницького підходу до майбутньої професійної діяльності;
- апробація матеріалів наукового дослідження під час викладання курсів психології у закладі вищої освіти.

Перелік баз практики:

Базою для проходження практики є кафедра психології.

2. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ТА КОМПЕТЕНТНОСТІ

Код освітньої компоненти	Компоненти освітньої програми	ЗК	ФК	ПРН
ОК 6	Асистентська практика	ЗК 2. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.	ФК2. Здатність планувати та виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у психології та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках, та забезпечувати якість виконуваних досліджень.	ПРН 7. Уміти здійснювати освітню діяльність у сфері психології й на межі предметних галузей та нести відповідальність за процес та результат навчання інших. Здійснювати викладання теоретичних та практичних психологічних дисциплін з використанням класичних та новітніх освітніх технологій навчання
		ЗК 5. Здатність працювати в команді, за потреби	Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати	ПРН10. Організовувати і здійснювати освітній процес у

		відігравати провідну роль в організації командної роботи.	комплексні інноваційні проекти в сфері психології та дотичні до неї міждисциплінарні проекти, лідерство та відповідальність під час їх реалізації; забезпечувати дотримання прав інтелектуальної власності.	сфері психології, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, застосувати ефективні методики викладання навчальних дисциплін.
		ЗК 6. Здатність працювати автономно й відповідально.	ФК4. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті.	ПРН 9. Працювати над власним розвитком та вдосконаленням, визначати свої професійні можливості та виявляти прагнення до підвищення професійної кваліфікації та професійної мобільності.
		ЗК 7. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).	ФК7. Уміння толерувати невизначеність і доводити унікальність власного наукового пошуку в умовах інформаційного / цифрового суспільства	ПРН 8. Демонструвати прихильність до норм професійної етики, міжкультурної толерантності, професійних цінностей у науковій / практичній діяльності

1. ПРОГРАМА (ВИДИ, ЗМІСТ І ОБСЯГ ЗАВДАННЯ (РОБІТ), ФОРМА ВИКОНАННЯ) ПРАКТИКИ

Зміст і оцінювання практики

Під час асистентської практики аспіранти повинні виконати роботу, яка складається з чотирьох модулів і передбачає наступні її види:

Перелік основних видів навчальної роботи:

- проведення лекційного, семінарського (або практичного) занять для студентів першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти з навчальних дисциплін;
- проведення консультацій з навчального предмету;
- проведення індивідуальних занять зі студентами;
- перевірка контрольних робіт, що передбачені навчальним планом;
- оформлення 1 відгуку на заняття, що було проведене провідним викладачем

кафедри.

Перелік основних видів методичної роботи

- ознайомлення з навчальними планами і силабусами навчальних дисциплін відповідних напрямів підготовки;
- підготовка навчально-методичних матеріалів до лекційних, семінарських, практичних лабораторних занять і самостійної роботи студентів (розробка планів проведення лекційного, семінарського та практичного або лабораторного занять);
- складання завдань для проведення модульного та підсумкового контролю за однією дисципліною, тестових завдань для проведення поточного контролю.

Перелік основних видів організаційної роботи:

- ознайомлення з планом організаційної роботи факультету, кафедри зі спеціальності;
- проведення виховної години за визначеною тематикою;
- ознайомлення з правилами оформлення виробничої документації.

II. Змістовний модуль: «Дослідницька практика»

Перелік основних видів наукової роботи:

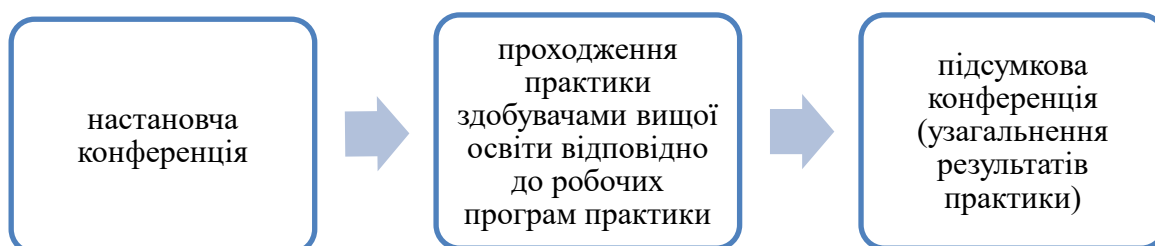
- систематизація теоретичних знань для якісного виконання поставленої у темі дисертаційної роботи науково-практичного завдання;
- підготовка до друку наукової статті;
 - підготовка виступу на науково-практичній конференції аспірантів, молодих вчених та студентів із презентацією.

III. Змістовний модуль «Неформальна / Інформальна освіта»

- формування цифрової компетентності (створення (або вдосконалення, редагування) авторського наукового профілю (Google Scholar);
- формування медійно-професійних компетентностей (участь в онлайн- курсах, онлайн-семінарах, онлайн-тренінгах тощо з проблем, що пов'язані з тематикою дисертаційної роботи та формуванням індивідуальної освітньої траєкторії здобувача.

4. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ

Кожна практика включає три етапи.

На першому етапі практики проводиться настановна конференція, на якій:

- завідувач кафедри та керівники розкривають мету та основні завдання практики, знайомлять здобувачів з базами практики, порядком проходження практики, видами робіт, порядком оцінювання, оформлення звітної документації та процедурою контрольного заходу.

На початку практики здобувачі вищої освіти повинні отримати інструктаж з охорони праці в галузі, ознайомитися з правилами внутрішнього трудового розпорядку підприємства, порядком отримання документації та матеріалів.

Керівник практики від університету відповідає за:

- облік відвідування здобувачами протягом терміну практики;
 - забезпечення виконання здобувачами програми практики;
 - консультування здобувачів щодо підготовки та оформлення звітної документації, особливості оформлення виконаного завдань, підготовку доповіді, повідомлення, виступу тощо;
 - подання звітної документації; аналізування виконання програм практики й доповідає про її підсумки на засіданнях кафедри;
 - складання підсумкового звіту, який подається керівникові практики факультету.
- Здобувач, який проходить практику зобов'язаний:
- до початку практики одержати консультацію щодо оформлення документів (на настановчій конференції з практики або в індивідуальному порядку);
 - своєчасно розпочати практику;
 - вивчити й суворо дотримуватись правил безпеки життєдіяльності й виробничої санітарії;
 - у повному обсязі виконати всі завдання програми практики;
 - скласти календарний графік проходження практики та залікових заходів, погодивши його з керівником від бази практики й викладачами – керівниками практики за фахом;
 - вести щоденник проходження практики та своєчасно подавати його на перевірку;
 - працювати відповідно до внутрішнього розпорядку бази практики (КЗпП України);
 - своєчасно оформити всі документи з практики у формі звіту й скласти залік з практики;
 - проходити практику в терміни, визначені наказом по університету. Тривалість робочого часу здобувачів під час проходження практики регламентується Кодексом законів про працю України і не може перевищувати для здобувачів віком від 16 до 18 років 36 годин на тиждень (ст. 51 КЗпП України), після 18 років – не більше 40 годин на тиждень (ст. 50 КЗпП України).

5. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Про результати проходження практики аспірант звітує на засіданні кафедри.

Підсумкова оцінка з аспірантської практики визначається кафедрою на основі звіту аспіранта та звітних матеріалів, засвідчених керівником практики.

Звітна документація включає:

1. Звіт про проходження практики (2 примірники: 1 – подається у відділ аспірантури та докторантури, 1 – зберігається на кафедрі);
2. Щоденник практики (1 примірник подається у відділ аспірантури та докторантури);
3. Одна методична розробка до лекційного заняття та текст лекції (1 примірник зберігається на кафедрі);
4. Одна методична розробка до семінарського (або практичного) заняття (1 примірник зберігається на кафедрі);
5. Рецензія керівника на лекцію практиканта (1 примірник зберігається на кафедрі);
6. Рецензія на лекційне заняття провідних викладачів кафедри (1 примірник зберігається на кафедрі);
7. Результати навчання на освітньому порталі, <https://eduhub.in.ua/about>: зареєструватись на порталі; отримати сертифікат і додати до звіту, не менше 2-х курсів. Місія Освітнього Хабу – забезпечити системну реалізацію концепції «Навчання Протягом Життя» (Life Long Learning), надавши можливість всім охочим безкоштовно отримати або покращити «м'які навички» (soft skills), які потрібні кожному і наразі є вкрай затребувані на ринку праці.
- Приклад курсу на платформі: Емоційний інтелект, Персональна ефективність, Мистецтво викладання, Школа HR, Діти покоління Z, Профорієнтація для школярів та ін. Можна, за бажанням, обрати іншу освітню платформу (Прометеус, EdEra, Всеосвіта), пройти курси і додати іменні сертифікати (не менше ніж два сертифікати);
8. Створення (або вдосконалення, редагування) авторського профілю в Google

Scholar із додаванням всіх своїх публікацій.

9. Наукова стаття, текст виступу з презентацією для участі у Міжнародній науково-практичній конференції молодих вчених, аспірантів та студентів «Соціально-психологічні технології розвитку особистості».

Відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу (Наказ ХДУ від 02.09.2020 № 789-Д); Положення про аспірантську практику Херсонського державного університету (Наказ від 05.12.2018 № 1016-Д; зі змінами, внесеними на підставі рішення вченої ради ХДУ (протокол від 28.01.2021 № 9) розроблено критерії оцінювання виробничої практики здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності 053 Психологія.

6. СИСТЕМА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ, ФОРМУВАННЯ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ

За результатами виконання завдань практики та успішного захисту на звітній конференції, здобувач отримує **підсумкову оцінку**.

Підсумкова оцінка навчальної практики розраховується наступним чином: 50 балів нараховується за накопичувальним принципом і є сумою усіх видів робіт, пов'язаних із виконанням завдань до практики та 50 балів (оформлення «Звіту про результати практики» та захист результатів практики під час заліку з практики):

Формою контролю ступеню набуття практичних навичок з практики є залік. Умовою допуску здобувача до підсумкового заліку є виконання програми практики:

- наявності позитивних оцінок з поточного контролю;
- надання в електронному варіанті первинних таблиць результатів анкетування;
- оформлення презентаційної таблиці;
- наявність самозвіту про результати проходження тренінгів;
- представлення оформленого «Завдання-звіту».

Критерії оцінювання:

Відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу (Наказ ХДУ від 02.09.2020 № 789-Д) п.3.2.5 Положення про проведення практики; «Положення про проведення практики студентів Херсонського державного університету» (наказ ХДУ від 02.06.2017 № 337-Д) (Додаток 15)

Здобувачі мають право оскаржити організацію та результати проходження практики відповідно порядку оскарження процедури проведення та результатів оцінювання контрольних заходів у Херсонському державному університеті (наказ ХДУ від 7.09.2020 № 802-Д)

<http://www.kspu.edu/About/DepartmentAndServices/DAcademicServ.aspx>

<https://www.kspu.edu/Legislation/educationalprocessdocs.aspx>

Оцінювання успішності за кожним із запланованих видів робіт здійснюється у відповідності до таких критеріїв:

Форми оцінювання	Кількість	Максимум балів за 1	Разом
Методична розробка та проведення навчальних занять зі здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти	2	15	30
Аналізування та критичне оцінювання навчальних занять практикантів та викладачів кафедри (рецензія)	2	5	10

Навчання на освітньому порталі (сертифікати), https://eduhub.in.ua/about: (або Прометеус, EdEra, Всеосвіта)	2	10	20
Авторський профіль в Google Scholar, ORCID	2	5	10
Стаття до участі у конференції (підготовлено та подано)	1	10	10
Текст виступу на конференції з презентацію	1	5	5
Звіт про проведення практики	1	5	5
Звітний семінар (презентація звіту на заліку)	1	5	5
Звітний семінар (участь в обговоренні звітів колег)	1	5	5
Всього:			100

ВИМОГИ І КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання успішності за кожним із запланованих видів робіт здійснюється у відповідності до таких критеріїв:

Види робіт	Кількість балів за один вид робіт	Критерії оцінювання
Методична розробка та проведення навчального заняття (лекційного (семінарського / практичного)	14-15	Роботу виконано і подано вчасно; автор демонструє належний рівень знань і розуміння, аналітичні здібності, здатність до самостійного, системного, логічного і послідовного мислення, мовно-стилістичну досконалість. Роботу оформлено відповідно до вимог. Заняття проведено на високому науково-методичному рівні; студент демонструє вміння спілкуватися та будувати співпрацю у професійній діяльності зі студентською аудиторією;
	10-13	Роботу виконано і подано вчасно; автор демонструє достатню обізнаність із темою, виклад має логічний і послідовний характер, однак у тексті наявні певні фактографічні неточності чи мовно-стилістичні недоліки. Окремим частинам викладу бракує аналітичного характеру. Навчальне заняття проведено на достатньому науково-методичному рівні, здобувач демонструє вміння працювати з аудиторією, проте є окремі недоліки у розподілу часу, залученні студентської групи до обговорення теми.

	5-9	Роботу виконано і подано вчасно. Автор демонструє достатню обізнаність з матеріалом, однак роботі суттєво бракує систематичного аналізу й логічного та послідовного викладу. Текст вирізняється значними мовно-стилістичними недоліками. Навчальне заняття має суттєві методичні помилки в організації та проведенні.
	1-4	Завдання не виконане у визначений викладачем термін.
Аналізування та критичне оцінювання навчальних занять практикантів та викладачів кафедри (рецензія)	4-5	Проведений аналіз навчального заняття є всебічним, професійним, повним, всебічним, містить критичні елементи, зроблено акценти на позитивних моментах та виокремлено недоліки. Підхід до складання рецензії є індивідуальним, креативним та містить глибокий аналіз
	2-3	Рецензію складено шаблонно, підкреслено основні моменти проведеного навчального
		заняття, проте текст не має ознак унікальності
	0-1	Завдання не виконано у визначений викладачем термін
Інформальна та неформальна освіта Навчання на освітньому порталі (сертифікати), https://eduhub.in.ua/about : (або Прометеус, EdEra, Всеосвіта)	10	Здобувач пройшов навчання та надав до звіту 2 сертифікати; вибір тем навчання відповідає науковим інтересам здобувача та сприяє побудові індивідуальної освітньої траєкторії
	5	Здобувач пройшов навчання та надав до звіту 1 сертифікат; вибір тем навчання відповідає науковим інтересам здобувача та сприяє побудові індивідуальної освітньої траєкторії; або вибір тем є випадковим та не підтримує здобувача в освітньому процесі
	0	Завдання не виконане у визначений викладачем термін.
Авторський профіль Google Scholar, ORCID	5	Створено авторські профілі в Google Scholar, ORCID, реєстрацію підтверджено в ksu.ks.ua , до профілю внесено публікації за всіма вимогами
	3	Створено авторський профіль в Google Scholar, ORCID, реєстрацію не підтверджено, до профілю тільки частково внесено публікації
	0	Завдання не виконане у визначений викладачем термін.
Наукова стаття до участі у науково-практичній конференції	15	Наукову статтю (або тези) підготовлено, перевірено науковим керівником, стаття відповідають усім вимогам за змістом та оформленням, подано до участі у науково-практичній конференції

	10	Наукова стаття (або тези) підготовлена, перевірена науковим керівником, відповідають вимогам за змістом та оформленням, але ж не подано до участі у науково-практичній конференції
	0	Завдання не виконане у визначений викладачем термін.
	50	
Звіт про проходження практики	35 балів	35 балів - роботу виконано і подано вчасно; автор демонструє аналітичні здібності, здатність до самостійного, системного, логічного і послідовного мислення, мовно-стилістичну досконалість. Роботу оформлено відповідно до вимог. Список використаних джерел оформлено відповідно до вимог. Наявні додатки у звіті, які засвідчують оригінальність роботи. 9-5 балів - роботу виконано і подано вчасно; виклад має логічний і послідовний характер, однак у тексті наявні певні неточності чи мовно-стилістичні недоліки. Окремим частинам викладу бракує аналітичного характеру. Список використаних джерел оформлено не за вимогами або частково невірно. Додатки подано частково. 4-0 балів - роботу виконано і подано вчасно. Однак у роботі суттєво бракує систематичного аналізу й логічного та послідовного викладу. Текст вирізняється значними мовно-стилістичними недоліками. Список використаних джерел не оформлено. Додатки відсутні.
Захист результатів практики під час заліку з практики	15 балів	15 балів – на поставлені питання членів комісії здобувач впевнено дає правильні відповіді. 14-11 бали –на поставлені питання членів комісії здобувач дає більшість правильні відповіді.. 10-8 бали – на поставлені питання членів комісії здобувач невпевнено дає відповіді. 7-4 бали – на поставлені питання членів комісії здобувач намагається дати відповіді, але інколи помиляючись і не на всі питання відповідає. 3-1 бал – на поставлені питання членів комісії здобувач намагається дати відповіді, але більшість відповідей не є точними. 0 балів –на поставлені питання членів комісії здобувач не може дати відповіді.
Загальний бал під час заліку з практики	50	
Загальна кількість балів за практику	100	

Здобувач має право оскаржити організацію та результати проходження практики відповідно Порядку оскарження процедури проведення та результатів оцінювання контрольних заходів у ХДУ (наказ від 07.09.2020 № 802-Д), розміщеного за покликанням: <https://www.kspu.edu/Legislation/educationalprocessdocs.aspx>

Шкала оцінювання у ХДУ за ЄКТС

Сума балів / Local grade	Оцінка ЄКТС		Оцінка за національною шкалою/National grade
90 – 100	A	Excellent	Відмінно
82-89	B	Good	Добре
74-81	C		
64-73	D	Satisfactory	Задовільно
60-63	E		
35-59	FX	Fail	Незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	F		Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

7. ВИМОГИ ДО ЗВІТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ

Звіт з практики повинен містити зміст самостійно виконаних здобувачем робіт під час проходження практики і захищається здобувачем шляхом співбесіди з керівником практики. Звіт з практики містить наступні складові частини:

Правильно заповнене і охайно оформлене «Завдання-звіт», бланк якого видається здобувачам на початку практики. «Завдання-звіт» містить основні відомості про здобувача, базу практики та детальний опис щоденного виконання здобувачем завдань практики, включаючи настановчу та підсумкову конференцію. Приклад заповнення документу можна отримати у групового керівника від кафедри.

Після закінчення терміну практики здобувачі звітують про виконання програми практики. Термін подачі здобувачем пакету звітної документації встановлюються керівником практики від університету за узгодженням із завідувачем кафедри та керівником практики від факультетам, але не пізніше дати підсумкової конференції. Захист здобувачами результатів практики відбувається перед комісією, яка затверджується наказом ректора, з урахуванням положень Порядку оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Херсонському державному університеті від 07.09.2020 №803-Д, оскарження результатів захисту відповідно Порядку оскарження процедури проведення та результатів оцінювання контрольних заходів у Херсонському державному університеті від 07.09.2020 № 802-Д.

8. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Підведення підсумків та узагальнення результатів (вид практики) практика (уточнена назва) відбувається на підсумковій конференції (на платформі ZOOM з автентифікацією здобувачів), за участі керівників від університету, представників деканату та членів комісії відповідно до Розпорядження ХДУ «Про затвердження складу комісій для проведення заліку».

Звіт та зазначені в програмі практики документи здобувач подає на рецензування керівнику від університету не пізніше ніж за три дні по контрольного заходу (підсумкової конференції). За результатами практики, здобувачі звітують про виконання програми практики та отримані результати практики (виступ 2-3 хв.) розроблені презентації (фотозвіт, відео або медіа-презентація творчого проєкту). Звітна презентація погоджується з керівником від університету та містить відео/фото/скріншоти результатів виконання завдань програми практики.

Після захисту, членами комісії/керівниками від університету/гарантами за бажанням

можуть бути поставлені питання (1-2 питання) за результатами проходження здобувачем практики.

По закінченню практики у здобувача приймається залік. На підсумковій конференції з пройденої практики обговорюються її результати, а здобувачі висловлюють свої враження та побажання. На конференції присутні всі здобувачі-практиканти та їх керівники від університету. Здобувачі вищої освіти обмінюються досвідом, діляться враженнями щодо оволодіння першими вміннями і навиками в якості практикуючого психолога, висвітлюють назрілі проблеми професійної діяльності. Вони подають пропозиції щодо покращення змісту навчальної психологічної практики та організації роботи практикантів. На звітну конференцію запрошуються керівники практики, науково-педагогічні працівники, котрі викладали здобувачам вищої освіти спеціальні дисципліни та психологи закладів освіти, котрі були керівниками від баз практики. До конференції здобувачі вищої освіти готують презентації з використанням наочності, відео- чи фотоматеріалів. Під час своїх виступів вони ознайомлюють з особливостями проходження практики, інноваційними методами та формами роботи психолога.

9. ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основна:

1. Булах І.С., Долинська Л.В. Психологічні аспекти міжособистісної взаємодії викладачів і студентів: навчально-методичний посібник. К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2002. 114 с.
2. Власова О.І. Методика викладання психології: підручник. Київ: Геопринт, 2012. 369 с.
3. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014. № 1556-УП. Голос України. 6 серпня, 2014.
4. Інновації у вищій освіті: вітчизняний і зарубіжний досвід: навч. посібник / І. В. Артьомов, І. П. Студеняк, Й.Й. Головач, А.В. Гусь. Ужгород: ПП «АУТДОР- ШАРК», 2015. 360 с.
5. Збірник науково-правових документів психологічної служби та ПМПК системи освіти України: до 10-річчя з дня заснування Українського НМЦ практичної психології і соціальної роботи / АПН України, Укр. наук-метод. центр практичної психології і соц. роботи; упорядник В. Г. Панок та ін.; наук. ред. С.Д. Максименко. К.: Шкільний світ, 2008. 256 с.
6. Коваль О. Педагогіка та психологія вищої школи: навчально-методичний комплекс: навчально-методичний посібник. Тернопіль: ВПЦ «Економічна думка ТНЕУ», 2016. 65 с.
7. Максименко С. Д. Практикум із групової психокорекції: підручник / Максименко С. Д., Прокоф'єва О.О., Царькова О.В., Цехмістер Я.В., Кочкурова О.В. К.: Видавничий Дім «Слово», 2015. 752 с.
8. Методичні рекомендації по проведенню тренінг-курсу для підлітків з питань просвітницької роботи щодо здорового способу життя. К.: Міленіум, 2002. 48 с.
9. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник / О.В. Малихін, І.Г. Павленко, О.О. Лаврентьєва, Г.І. Матюкова. Київ: КНТ, 2014. 262 с.
10. Моргун В. Ф., Тітов І. Г. Основи психологічної діагностики. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. 2-е видання. К.: Видавничий Дім «Слово», 2012. 464 с.
11. Мороз О.Г. Педагогіка і психологія вищої школи: Навчальний посібник для молодих викладачів, аспірантів і майбутніх магістрів / О.Г. Мороз, О.С. Падалка, В.І. Юрченко. К.: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2003. – 267 с.
12. Орбан-Лембрик Л.Е., Подгурецькі Ю. Психологічні засади спілкування: Монографія. Івано-Франківськ: «Нова Зоря», 2008. 416 с.
13. Організація асистентської педагогічної практики: методичні рекомендації для аспірантів / ад'юнтів II року навчання / С.А. Вижва, А.А. Марушевич, Є.С. Спіцин та ін. Київ-Ніжин: Видавець Лисенко М.М., 2015. 148 с.
14. Панок В. Г. Психоконсультативні стратегії діяльності практичного психолога системи освіти: навч.-метод. посіб. / В. Г. Панок, Я. В. Чаплак, Д. Д. Романовська; за наук. ред. В.Г. Панка; Укр. НМЦ практ. психології і соц. роботи НАПН України. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2010. 232 с.

15. Педагогіка та психологія вищої школи: навчальний посібник / Л. Г. Кайдалова, І. С. Сабатовська-Фролкина, Н. В. Альохіна, Н. В. Шварп. Харків : НФаУ, 2019. 248 с.
16. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи: Навчальний посібник для магістрантів і аспірантів. К.: ТОВ «Філ-студія», 2006. 320с.
17. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи: Практикум. 2-е вид. К.: Каравела, 2008. 335 с.
18. Психодіагностика Навчальний посібник для студентів соціологів / уклад. Ю.В. Кушнір. Донецьк: КиЦ, 2012. 346 с.
19. Психологу для роботи. Діагностичні методики : збірник / уклад. М. В. Лемак, В. Ю. Петрище. Ужгород : Видавництво Олександра Гаркуші, 2012. 616 с.
20. П'ятницька-Позднякова І.С. Основи наукових досліджень у вищій школі: навч. посібник. К., 2003. 116 с.
21. Романчикова В. І. Основи наукових досліджень: навчальний посібник. К. : Центр учбової літератури, 2007. 254 с.
22. Технологія тренінгу [упоряд.: О. Главник, Г. Бевз] / за заг. ред. С. Максименко. К.: Главник, 2005. 112 с.
23. Цимбалюк І. М. Психологічне консультування та корекція: навчальний посібник. К. : Професіонал, 2009. 544 с.
24. Шліппе А., Швайцер Й. Системна психотерапія та консультування. Львів : ВНТЛ Класика, 2004. 320 с.

Додаткова:

1. Курс лекцій з дисципліни «Педагогіка та психологія вищої школи» / укладач О.Є. Коваль. Тернопіль: ТНЕУ, 2016. 85 с.
2. Попович І. С. Оптимізація розвитку соціально-психологічних очікувань у студентській групі: навч.-метод. посіб. Херсон: ВАТ «ХМД», 2013. 204 с.
3. Попович І. С. Психологічні виміри соціальних очікувань особистості: монографія. Херсон: ПАТ «ХМД», 2017. 504 с.
4. Попович І. С. Психологія соціальних очікувань особистості: методологія, теорія і практика: навч.-метод. посіб. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2019. 158 с.
5. Попович І. С. Соціально-психологічні очікування в людських взаєминах: монографія. Херсон: ВАТ «ХМД», 2013. 240 с.
6. Стражнікова І. Педагогіка вищої школи: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: НАІР, 2018. 120 с.
7. Теорія та практика змішаного навчання: монографія / В.М.Кухаренко, С.М.Березенська, К.Л. Бугайчук, Н.Ю. Олійник, Т.О. Олійник, О.В. Рибалко, Н.Г. Сиротенко, А.Л. Столяревська; за ред. В.М. Кухаренка. Харків: «Міськдрук», НТУ«ХП», 2016. 284 с.
8. Шапран О. І., Новак О. М. Педагогіка вищої школи : навчально-методичний посібник. Переяслав-Хмельницький (Київ. обл.) : Домбровська Я.М., 2018. 280 с.
9. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник. К.: Академвидав, 2014. 456 с.
10. Ягоднікова В.В. Інтерактивні форми і методи навчання у вищій школі: навчальний посібник. Київ: Персонал, 2011. 70 с.

Інформаційні ресурси:

1. Сайт журналу «Психологія». Режим доступу: <https://eknigi.org/psihologija/>
2. Сайт журналу «Психологічне консультування». Режим доступу: http://pidruchniki.com/1584072034758/psihologiya/psihologichne_konsultuvannya_ta_k_orektsiya
3. Сайт журналу «Експериментальна психологія» Режим доступу: <http://www.twirpx.com/files/psychology/experimental/>
4. Сайт журналу «Методологія та історія психології» <http://flogiston.ru/magazine/mhistpsy>
5. Методологія науки [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.inter-pedagogika.ru>.
6. Сайт збірника наукових праць «Науковий вісник Херсонського державного

- університету. Серія: Психологічні науки» <http://pj.journal.kspu.edu/index.php/pj>
7. Сайт журналу «Інсайт: психологічні виміри суспільства» <http://insight.journal.kspu.edu/index.php/insight>
 8. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua>.
 9. <http://zakon.rada.gov.ua> (офіційний веб-сайт Верховної ради України);
 10. <http://www.mon.gov.ua> (офіційний веб-сайт МОН України);
 11. <http://ukped.com> (українська педагогіка);
 12. <http://uchiteli.com.ua> (сайт учительської взаємодопомоги: метод. матеріали, календарні плани, відеоуроки тощо);
 13. <http://www.ostriv.in.ua> (Інтернет-Портал «Острів Знань»).
 14. Загальні політики використання штучного інтелекту в навчанні, викладанні й дослідженнях у Херсонському державному університеті (*Затверджено на засіданні вченої ради університету, протокол від 29 червня 2023 року, №14*). <https://www.kspu.edu/FileDownload.ashx?id=00653012-555c-46b2-bb64-05ba9bf26773>